

YHTEISÖN KOKEMUSPELIN OHJEET

Socca

OSALLISUUDEN AIKA

ENNEN PELIÄ

- Leikkaa ja liimaa kartongille (tai tee itse) ohjevihkosien lopussa oleva nuoli ja kiinnitä se pelilaudan keskelle nastalla yms.
- **Ammattilainen:** johda alussa omin sanoin perehdyttävä keskustelu kolmesta keskeisestä lapsen subjektiivisen hyvinvoinnin ulottuvuudesta; toimijuus, turvallisuus ja myönteinen minäkuva, jotta osaa kertoa niistä lapsille ja nuorille. Perehdy Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman Terapeuttisen laitospäivätoiminnan mallin-
nusraporttiin, Timonen-Kallio ym. 2017. Löydät sen osoitteesta: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-866-1>.
- Sanoita ja varmista, että kaikki osallistujat ymmärtävät pelilaudassa esiintyvien sanojen merkityksen samalla tavalla.
- Asettukaa pelilaudan ympärille mukavaan asentoon.
- Ennen peliä sopikaa pelikerran kesto (suosittelemme maksimissaan noin kahta tuntia, jotta keskustelu pysyy hedelmällisenä).
- On tärkeää muistaa, ettei oikeita ja vääriä vastauksia ei ole. Kyseessä on osallistujien henkilökohtainen näkemys ja kokemus elämästä laitoksen arjessa. Tavoitteena on, että pelin avulla voidaan puhua aiheista, joista ei välttämättä muuten puhuta. Vaikka pelilaudassa korostuisivat ääripäät, se ei tarkoita, että tilanne olisi yksiselitteisen hyvä tai huono. Tarkoitus on huomata kehittämisen kohteet ja se, mistä voimme olla ylpeitä.
- Pelissä on lupa olla eri mieltä kuin toiset ja peliin osallistumisen tulee olla vapaaehtoista.
- Pelissä ideoituja teemoja voi ja kannattaa hyödyntää laitoksen yleisen kehittämistyön lisäksi monipuolisesti esimerkiksi yksilötyössä.

PELIN KULKU

- Pyöräyttäkää vuoronperään nuolta. Nuoli kertoo keskusteluteeman (voitte olla käyttämättä nuolta ja valita aiheen, josta haluatte keskustella).
- On tärkeää antaa tilaa nuorten ja ammattilaisten omille ajatuksille ja puheelle. Voitte kuitenkin hyödyntää seuraavalla aukeamalla olevia apukysymyksiä keskustelun herättämiseksi tai voitte keksiä omia apukysymyksiä.
- Kunkin keskusteluteeman jälkeen käydään arvioiva keskustelu osallistujien näkemyksistä kuinka hyvin aihealueen asiat ovat laitoksen arjessa (esim. pääsenkö lääkäriin tarvittaessa).

PELILAUDASSA ON HYMYNAAMOJA

- ☹️ **PUNAINEN = ei toimi/huono tilanne**
- 😐 **KELTAINEN = ei mielipidettä/en osaa sanoa/neutraali**
- 😊 **VIHREÄ = toimii/hyvä tilanne**

- Jokainen osallistuja antaa äänensä ja yhteismäärä hymynaamoittain kirjataan pelilautaan (esim. vihreä=3 hlöä, keltainen=5 hlöä, punainen=2 hlöä). **Kyseessä on kokemusten arviointi, ei osallistujien arviointi.**
- Pelikerrasta kirjataan muistiinpanot omaan käyttöön: **mistä puhuttiin?** Näin on helpompaa jatkaa keskustelua seuraavalla pelikerralla.
- Kehittämisideat kirjataan ylös muistiinpanoihin.
- Pelin päätteeksi sovitaan, miten ja milloin jatketaan keskustelua niistä teemoista, joihin ei ehditty, miten viedään kehittämis ehdotuksia eteenpäin ja milloin tehdään uusi arvio asioiden tilasta ja milloin muutosta arvioidaan.
- Kehittämisideat kannattaa laittaa esille (kiinnittää esimerkiksi seinälle) kaikkien nähtäviksi pelikertojen välille, jotta asiat pysyvät esillä ja muistissa.

APUKYSYMYKSET

YHTEISÖLLISYYS

- Haluanko viettää aikaa muiden nuorten ja työntekijöiden kanssa? Miksi, miksi ei?
- Mistä/miten yhteisöllisyys syntyy?
- Onko se tärkeää laitoksessa?
- Saako laitoksessa pitää hauskaa?
- Miten erilaiset kulttuuritausta huomioidaan laitoksen arjessa?

LAITOS KOTINA

- Mitä koti tarkoittaa?
- Millaisia tunteita kotiin liittyy?
Mistä tietää, että on kotona?
- Onko laitoksen tarpeen olla koti?
- Voinko käyttää omaa äidinkieltäni?

TUKIHENKILÖ VANHEMMALLE

- Onko tärkeää? Miksi?
- Miten toimintaa tulisi tukea?
- Onko vanhemmallasi tukihenkilöä?

PERHEEN PITÄMINEN ELÄMÄSSÄ

- Kenen vastuulla perheen pitäminen elämässä on?
- Kuka määrittää perheen? (Onko nuori itse määrittellyt keneen haluaa olla yhteydessä, vai onko nuoren puolesta päätetty että vaikka isään pitää olla väli?)
- Miten perheen pitämistä elämässä voitaisiin parhaiten tukea?

LAPSEN OIKEUDET

- Tiedätkö, mitä ovat lapsen oikeudet (ks. YK:n lapsen oikeuksien sopimus?)
Entäpä velvollisuudet? Onko lastensuojelun käsikirja tuttu?
- Jos koet, että tulet väärinkohdeksi tai oikeuksiasi rikottavan, kenelle kerrot? Kaveri, sosiaalityöntekijä, Valvira, oikeusasiamies? Kuka on kertonut sinulle oikeuksistasi? Kenen tehtävä se on?

PERUSTERVEYDENHUOLTO

- Koetko lastensuojelutaustan vaikuttavan hoitoosi?
- Osaako lääkäri kohdata sinut (esim. tulotarkastus)?
- Oletko saanut hoitoa, jos sinulla on ollut sairaus tai muu tarve?

OMAN ELÄMÄN ENNAKOITAVUUS

- Käydäänkö asiakassuunnitelmia läpi?
Oletko lukenut asiakirjojasi ja päätöksiä koskien sinua?
- Perustelevatko ammattilaiset tekemiään päätöksiä ymmärrettävästi ja riittävästi?
- Koetko voivasi vaikuttaa tulevaisuuteesi? Miksi, miksi ei?

MIELENTERVEYDEN HOITO

- Tiedätkö, mistä saat tarvittaessa apua?
- Kuinka yhteistyö toimii lastensuojelun ja psykiatrisen hoidon kanssa?
- Koetko voivasi itse "määritellä" avun tarpeen?

VERTAISRYHMÄ

- Tiedätkö ryhmien olemassaolosta ja kuinka niihin voisi päästä? (Mikä on vertais- ja kehittämissuhteiden ero?)
- Onko sinulla joku, jolle voit puhua? / Kenelle puhut?
- Koetko olevasi yksin? ("Kukaan ei voi ymmärtää, mitä olen kokenut")

ITSENÄISEN ELÄMÄN TIEDOT

- Mitä itsenäisyyteen liittyy?
- Miten itsenäisyyttä voidaan vahvistaa?
- Voitko opetella ruoanlaittoa, raha-asioiden huolehtimista, pyykin pesua yms.?
- Tiedätkö, mitä jälkihuolto tarkoittaa ja mitä kaikkea siihen kuuluu?

PYSYVÄT IHMISSUHTEET

- Kuinka läheisesi on kartoitettu?
Kuinka usein kartoitus päivitetään?
- Oletko itse saanut määritellä itsellesi läheiset, vai onko menty ydinperheajattelun mukaan?
- Miten ihmissuhteitasi tuetaan?
Mikä toimii ja missä tulisi kehittyä?
- Tuetaanko kaverisuhteitasi/parisuhdeitasi?

TURVALLISUUS

- Mistä turvallisuuden tunne syntyy?
- Miten fyysinen turvallisuus näkyy?
Entäpä henkinen?
- Miten turvallisuus voidaan varmistaa?

SIIRTYMÄT

- Miten siirtymät ovat toimineet kohdallasi?
- Onko siirtymistä kerrottu etukäteen nuorelle ja vanhemmalle? Onko siirtymiä, esim. laitosten vaihto, perusteltu mielestäsi selkeästi ja riittävästi?
- Olisiko asian voinut hoitaa paremmin?
- Miten toivoisit tulevan muutoksen (esim. asuinpaikassasi tai koulussa) menevän?

OMAN HISTORIAN LÄPIKÄYNTI

- Kenen kanssa tulisi tehdä?
- Miksi olisi tärkeää? Vai onko?
- Mistä asioita katsottaisiin? (Asiakirjoihin kirjatut asiat, omaan elämään liittyvät muistot ja muiden kertomat, omat valokuvat, sukupuun piirtäminen, muut?)

KOULUNKÄYNNIN TURVAAMINEN

- Toimiiko yhteistyö koulun ja lastensuojelun/laitoksen välillä?
- Koetko, että sinua kohdellaan koulussa eri tavalla lastensuojeluasiakkuutesi takia?
- Onko koulusi tietoinen asiakkuudestasi?
Onko tärkeää, että koululla on tieto Miksi, miksi ei?

